

VIII. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ A ODBORNÉ ČINNOSTI (SVOČ) NA PF UK

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Alžběta Kubitová

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Dokud nás revoluce nerozdělí. Klauzule věčnosti.

OBOR: politologie

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení: Klauzule věčnosti představují v různých aspektech „věčný“ předmět sporů mezi právními teoretiky, ústavními právníky, politiky a sociology. Autorka se rozhodla zpochybnit koncepci založenou na výsadném postavení originárního ústavodárce a místo toho se snaží ji zakotvit v přirozenoprávním pojetí, přesněji v teorii lidských práv. O tom, že se nejedná pouze o teoretické, resp. abstraktně filosofické téma, svědčí i odkazy na nejvýznamnější nálezy českého Ústavního soudu, jakož i na srovnání se zahraničními právními úpravami.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

4/5

Zdůvodnění bodového hodnocení: Práce, ač je členěná na více kapitol, obsahuje v podstatě tyto čtyři části: vymezení klauzulí věčnosti (v právní teorii, historii a judikatuře), zdůvodnění klauzulí věčnosti jejich funkce a nedostatky. Autorka v použité literatuře uvádí zejména dvě monografie, jejichž předmětem je přímo materiální ohnisko ústavy (české a slovenské), tři komentáře a jeden sborník k Ústavě České republiky, a dva zdroje ke vztahu ústavodárné a soudní moci. Přestože lze velmi kladně hodnotit zohlednění Schmittovy Ústavní teorie, je škoda, že autorka opominula obsažné kapitoly k tématu práce v Základech všeobecné státovédy od P. Holländera a v Ústavě mezi právem a politikou J. Kysely. Mohly by ji např. pomoci při úvahách, zda existuje mezi „etatistickými“ (autorka na str. 20 tvrdí, že „většina evropských klauzulí využívá etatistickou definici státu“) a „lidskoprávními“ konstrukcemi klauzulí věčnosti nepřekonatelný rozdíl.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení: Předložena práce je napsána čtivě a přehledně. Z formálních nedostatků je však nutné upozornit na nesoulad mezi literaturou citovanou v poznámkách pod čarou a závěrečným seznamem použité literatury – např. pozn. č. 11 a 25.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

7/8

Zdůvodnění bodového hodnocení: Autorka výstižně popsala základní aspekty klauzulí věčnosti, spory ohledně jejich zdůvodnění a nikoliv nutně obecně přijímanou aplikaci teorií materiálního ohniska v rozhodování ústavních soudů. V závěru zhodnotila klady a zápory tradiční koncepce klauzule věčnosti. Domnívám se, že je škoda, že autorka více nerozvinula argumentaci na str. 15 a 16 ohledně zajímavých úvah o možném lidskoprávním základu klauzulí věčnosti (čl. 1 věta druhá Listiny základních práv a svobod ČR), kde neodkazuje na žádnou konkrétní literaturu nebo

judikaturu, která by její teze podporovala.¹ Tvrzené výhody oproti „etatistickému“ pojetí mohou být vyváženy absencí konsensu ohledně „materiálního jádra“ lidských práv, jakož i skutečností, že ústavně zaručená základní práva (sic!) jsou sice mj. nezrušitelná, avšak rozhodně nejsou neomezená. Navíc není zřejmé, zda ochrana základních práv nespadá do širší koncepce „klauzule věčnosti“ a nepředstavuje tak i její spolu-legitimizační základ.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů²

17/20

Závěrečný komentář: Jedná se o zdařilou studentskou práci, která svědčí o orientaci autorky v tématu. Navíc je zřejmé, že autorka se nespokojuje pouze se sumarizací a odůvodněnou kritikou stávající doktríny, ale snaží se navrhnout vlastní řešení.

Návrh otázek k ústní obhajobě:

Používá se v české aplikační praxi spíše argumentace klauzulí věčnosti anebo materiálním jádrem? Proč, případně v jakých konkrétních případech se mezi nimi rozlišuje?

Mohou „etatistická“ a „lidskoprávní“ klauzule věčnosti existovat vedle sebe? Pokud ano, jak by se řešily jejich eventuální kolize?

Doporučení k publikaci v odborném právním periodiku (pouze u prací v kategorii doktorského studia):

- ANO, bez úprav
- ANO, po provedení úprav
- NE

V Praze dne 25. května 2015

Jana Ondřejková

¹ Srov. přitom zajímavou debatu ohledně práva EU – rozpracovávanou např. v Passchier, R., Stremler, M.: Unconstitutional Constitutional Amendments in European Union Law: Considering the Existence of Substantive Constraints on Treaty Revision, dostupné na: <http://ssrn.com/abstract=2561209>, a odkazy tam uvedené.

² Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.